

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4128/24
21.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Предраг Божовић, адвокат из Београда, улица Устаничка бр. 73, против туженог Удружења осигураваача Србије, Гарантни фонд, са седиштем у Београду, улица Милентија Поповића бр. 5б, ПИБ 101727995, МБ 07008724, ради накнаде материјалне и нематеријалне штете, вредност предмета спора 739.067,00 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Младеновцу П.бр. 57/22 од 15.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу П.бр. 57/22 од 15.05.2024. године, у делу става првог изреке, а који се тиче досуђене накнаде материјалне и нематеријалне штете у укупном износу од 716.567,00 динара и то на име претрпљених душевних болова због смрти блиског лица-супруге износ од 400.000,00 динара и на име трошкова сахране, подушја, надгробног споменика и друго, износ од 316.567,00 динара, као и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Младеновцу П.бр.57/22 од 15.05.2024. године, у преосталом делу става првог изреке, а којим је одлучено о законској затезној камати на износе нематеријалне и материјалне штете, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Удружење осигураваача Србије-Гарантни фонд да тужиоцу АА на укупан износ штете од 716.567,00 динара, исплати законску затезну камату почев од 15.05.2024. године, па до исплате, док се **ОДБИЈА** захтев тужиоца за исплатом камате на име накнаде нематеријалне штете-претрпљених душевних болова због смрти блиског лица-супруге од 400.000,00 динара почев од 31.01.2022. године па до 15.05.2024. године, као и на име накнаде материјалнае штете на име трошкова сахране, подушја, надгробног споменика и друго на износ од 316.567,00 динара, почев од 05.10.2022. године, па до 15.05.2024. године.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да му на име накнаде материјалне и нематеријалне штете

исплати укупно 716.567,00 динара и то на име претрпљених душевних болова због смрти блиског лица-супруге, износ од 400.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2022. године, па до коначне исплате и на име трошкова сахране, подушја, надгробног споменика и друго износ од 316.567,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.10.2022. године, па до коначне исплате, све у року до 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 242.132,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате, све у року до 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП ("Службени гласник Р. Србије" бр. 72/11 са изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне. Супротно жалбеним наводима туженог, ожалбена пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе, имајући у виду да је изрека пресуде јасна и разумљива, те да су разлози о одлучним чињеницама у складу са утврђеним чињеничним стањем и доказима у списима предмета.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 23.11.2019. године, око 16,30 часова у месту ..., на деоници ... на 11 километру и 200 метара (пут за саобраћај возила у оба смера на коме коловозне траке нису физички одвојене), а на ком путу је брзина ограничена општим ограничењем од 80 км/час, дошло до саобраћајне незгоде, у којој је смртно страдала супруга тужиоца ББ, која је као пешак дошла у контакт са возилом марке "Renault" типа "Clio", регистарских ознака ..., које је до 14.11.2019.године било осигурано код "Дунав осигурања" полисом осигурања ..., власништво ВВ из ..., а којим је у моменту незгоде управљао ГГ из ... До саобраћајне незгоде је дошло када је пок. ББ прелазила преко коловоза ван пешачког прелаза, а што све произлази из Записника о извршеном увиђају саобраћајне незгоде МУП Републике Србије, ПС Младеновац Ку.бр. 15488/2019 од 17.12.2019. године. Том приликом возач наведеног путничког возила је алкотестиран и резултати нису показали присуство алкохола у крви. Из налаза и мишљења судског вештака саобраћајне струке Владимира Ераца од 14.10.2021. године, произлази да се возило "Renault" у тренутку ступања покојне ББ на коловоз од места судара налазило на даљини од 41,67 метара, те да је оштећена за 3 секунде прешла пут од ступања на коловоз до сударне позиције. Возач возила "Renault" предузимањем форсираног кочења од тренутка када је пешак ступио на коловоз имао је могућност да избегне ову саобраћајну незгоду, уколико би возило било вожено брзином од 57,66 км/час. Уколико је возач имао могућности да уочи пешака који ступа на коловоз и

уколико одмах предузме интензивно кочење, тада би пропусти у настанку ове саобраћајне незгоде били на страни оба учесника у саобраћајној незгоди, с обзиром да би возач возила имао могућност да заустави возило пре контакта са пешаком при брзини којом се кретао, па би у том случају постојао пропуст и на страни возача возила “Renault” али и на страни пешака, покојне ББ, која је пре започињања и за време преласка коловоза имала могућност да једноставним осматрањем лако уочи наилазеће возило, те би одустајањем од прелаза коловоза могла избећи стварање опасне ситуације и настанак ове саобраћајне незгоде. Утврђено је да је тужилац дана 18.10.2021. године туженом, с обзиром да се радило о неосигураном возилу поднео захтев за накнаду штете преко пуномоћника адвоката ... Истим захтевом тражена је накнада у висин од 1.200.000,00 динара на име душевних болова због смрти блиске особе-супруге и износ од 800.000,00 динара на име накнаде материјалне штете-трошкова сахране, подушја, надгробног споменика и друго. Истим захтевом тражен је и износ од 16.5000,00 динара на име адвокатских трошкова састављања предметног захтева, с тим да према признаници издатој од стране ... тужилац је на име накнаде за састав овог захтева платио износ од 22.500,00 динара. Тужени поступајући по захтеву тужиоца није спорио да постоји основ за његову одговорност, међутим, сматрао је да постоји знатан допринос супруге тужиоца у насталој штети, која је према његовим проценама износила 60%, признајући тужиоцу накнаду на име болнине-због смрти блиског лица износ од 500.000,00 динара и 250.000,00 динара на име накнаде материјалне штете, умањено за 60%, због чега је споразумом тужиоцу понуђен износ од 300.000,00 динара, што је тужилац одбио, након чега је и уследило предметно утужење. Из налаза вештака економске струке Бранислава Буркића од 05.10.2022. године, произлази да висина просечних трошкова сахране, погребне опреме, давања помена за 7 дана, 40 дана, 6 месеци и годину дана и подизање надгробног споменика, укупно износи 832.134,00 динара и то на име просечних трошкова сахране и надгробног споменика износ од 349.229,00 динара, на име просечних трошкова хране и пића за сахрану и помена износ од 440.000,00 динара и на име просечних трошкова гардеробе-црнине трошкови износ од 43.905,00 динара. Изјашњавајући се на примедбе туженог, вештак је у свом поднеску од 22.04.2024. године навео да је приликом израде свог налаза за цене споменика контактирао ЈКП “Погребне услуге”, ЈКП “Младеновац” и фирме које се баве израдом споменика, те и добијене информације да се цене јефтинијих споменика крећу од 1.000,00 до 2.000,00 евра, а просечне цене споменика су од 2.000,00 до 3.000,00 евра, па је као просечну цену узео 2.500,00 евра. У вези са трошковима подушја навео је да остаје при основном налазу, имајући у виду да приликом сахране особе која је трагично настрадала, а што је у овом случају у питању, много већа посећеност сахрани, него код уобичајених сахрана. Такође, утврђено је да је на предлог туженог првостепени суд дана 05.12.2022. године донео делимичну пресуду П бр.57/22, а за неспорни део тужбеног захтева, те је тужиоцу досуђен износ од 200.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете и 100.000,00 динара на име накнаде материјалне штете, који износ му је током поступка и исплаћен.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те и одредаба чланова 2 став 1 тачка 2, 3, 4, 24 и 74 Закона о обавезном осигурању у саобраћају, чланова 155, 192, 193, 200 и 201 Закона о облигационим односима, као и одредбе члана 232 ЗПП, оценио да је тужбени захтев тужиоца основан, прихватајући у

целости налаз вештака саобраћајне струке о подељеној одговорности учесника у саобраћају, покојне ББ, супруге тужиоца и возача возила “Renaut”, које возило у моменту саобраћајне незгоде није било осигурано, због чега постоји одговорност туженог, као и налаз вештака економско-финансијске струке у погледу висине накнаде материјалне штете, налазећи да у овом случају постоји допринос покојне ББ у насталој штети од 50%. Како је тужиоцу на основу делимичне пресуде П бр.57/22 од 05.12.2022. године, на име нематеријалне штете због смрти супруге исплаћен износ од 200.000,00 динара и износ од 100.000,00 динара на име накнаде материјалне штете, то је првостепени суд те износе урачунао у укупне износе штете. Наиме, како је тужиоцу исплаћен износ од 100.000,00 динара, а према налазу вештака економско-финансијске струке укупан износ материјалне штете-просечан износ трошкова сахране је 833.134,00 динара и то на име трошкова подизања надгробног споменика износ од 349.229,00 динара, просечних трошкова хране и пића за сахрану и помене износ од 440.000,00 динара и на име просечних трошкова гардеробе-црнине износ од 43.905,00 динара, то с обзиром на допринос покојне ББ у насталој штети тужиоцу припада половина овог износа од 416.567,00 динара, па како је истом исплаћен износ од 100.000,00 динара, то је тражени износ умањен за наведени износ, тако да тужиоцу по овом основу припада износ од 316.567,00 динара. С друге стране, применом одредбе члана 232 ЗПП, првостепени суд је по слободној процени закључио да тужиоцу због трпљења душевних болова због губитка супруге припада накнада штете у укупном износу од 1.200.000,00 динара, што умањено за 50% представља износ од 600.000,00 динара, па како је истом исплаћен износ од 200.000,00 динара по делимичној пресуди, то је туженог обавезао на исплату износа од 400.000,00 динара. На тражене износе првостепени суд је тужиоцу признао и законску затезну камату и то за материјалну штету, почев од извршеног вештачења дана 05.10.2022. године, а за нематеријалну штету почев од дана подношења тужбе 31.01.2022. године, па до исплате и одлучио као у изреци.

Оцењујући жалбене наводе туженог, овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право у погледу досуђене, како нематеријалне, тако и материјалне штете. Разлоге које је за одлуку у том делу дао првостепени суд, као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, у конкретном случају између странака је била неспорна одговорност туженог, с обзиром на то да путничко возило марке “Renaut clio” које је било учесник у предметној саобраћајној незгоди у моменту саобраћајне незгоде дана 23.11.2019. године, није било осигурано, па одговорност туженог произлази из члана 74 Закона о обавезном осигурању у саобраћају. Правилно је првостепени суд утврдио и допринос учесника у насталој незгоди од по 50%, имајући у виду да је наведена одлука суда донета правилном применом одредбе из члана 192 Закона о облигационим односима, а која прописује да уколико је оштећени допринео настанку штете, односно да она буде већа него што би иначе била, онда оштећени има право само на сразмерну накнаду, а уколико није могуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, онда суд по слободној процени, а водећи рачуна о околностима конкретног случаја утврђује допринос оштећеног насталој штети.

Како легитимација туженог у овој парници није спорна, то је тужени у обавези да тужиоцу, сагласно одредби члана 201 у вези са чланом 200 Закона о облигационим односима, накнади нематеријалну штету због губитка блиског лица, а у смислу одредбе члана 193 овог Закона да му надокнади материјалну штету у висини уобичајених трошкова сахране.

Наиме, и овај суд сматра да је адекватна висина нематеријалне штете због смрти блиског лица-супруге 1.200.000,00 динара, имајући у виду да је тужиоцу у овој саобраћајној незгоди страдала дугогодишња партнерка (тужилац је у моменту предметне саобраћајне незгоде имао 76 година), те полазећи од утврђеног доприноса покојне ББ у насталој штети од 50%, правилно је првостепени суд закључио да тужиоцу припада накнада од 600.000,00 динара, која накнада је умањена за 200.000,00 динара, која је тужиоцу исплаћена током овог поступка по правноснажној делимичној пресуди од 05.12.2022. године.

Правилна је и одлука првостепеног суда о досуђеној материјалној штети, имајући у виду да је током првостепеног поступка извршено вештачење од стране вештака економско-финансијске струке, а на име висине уобичајених трошкова сахране, што је сагласно одредби члана 193 Закона о облигационим односима. Вештак је током поступка утврдио да је укупан збир ових трошкова 833.134,00 динара, односно да је половина истих трошкова 416.567,00 динара, па како је тужиоцу исплаћен део ове накнаде по правноснажној делимичној пресуди од 05.12.2022. године у износу од 100.000,00 динара, остао је неисплаћени део од 316.567,00 динара, у ком смислу је тужилац и прецизирао тужбени захтев. Тужилац јесте имао примедбе на висину ових трошкова, међутим, током првостепеног поступка није предлагао доказе на околност да је висина тих трошкова мања од износа које је утврдио наведени вештак.

Због тога су неосновани сви жалбени наводи туженог којима се побија ожалбена пресуда у погледу висине досуђене накнаде, те и чињенице да је допринос покојне Ангелине био већи од 50%.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је наведена одлука донета правилном применом одредаба из члана 153 и 154 ЗПП, због чега су неосновани жалбени наводи туженог којима се побија одлука у том делу. При томе, овај суд је имао у виду да је првостепени суд погрешно тужиоцу уместо накнаде материјалне штете на име одштетног захтева у вансудском поступку, износ од 22.500,00 динара третирао као трошкове поступка и тужиоцу овај износ досудио у делу одлуке која се тиче трошкова поступка, иако тај износ за тужиоца представља стварну штету, међутим, наведено не чини одлуку у том делу неправилном, због чега је иста и потврђена.

Како се ни осталим жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде у потврђујућем делу, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, пазећи на правилну примену материјалног права, а у вези са

досуђеном каматом, овај суд је закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је тужиоцу на износ накнаде нематеријалне штете камату досудио од дана подношења тужбе, па до коначне исплате, а на износ материјалне штете од дана извршеног вештачења од стране вештака економско-финансијске струке.

Наиме, висину нематеријалне штете суд у судском поступку утврђује по слободној процени, у смислу одредбе члана 232 ЗПП, ценећи све околности конкретног случаја и то на дан доношења судске одлуке, због чега тужиоцу камата на нематеријалну штету ни у ком случају није могла бити досуђена од дана подношења тужбе, па до дана пресуђења, па је ожалбена пресуда у том делу преиначена и тужиоцу призната камата од дана пресуђења, па до коначне исплате.

С друге стране, одредбом члана 189 став 2 Закона о облигационим односима, прописано је да се висина накнаде материјалне штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује шта друго. Даном доношења судске одлуке наступа и доспелост наплате тог потраживања, те од тог момента почиње да тече законска затезна камата. Од овог правила постоји изузетак када се материјална штета досуђује и од дана вештачења, а што је и пракса судова, али само у ситуацијама када између извршеног вештачења и доношења судске одлуке не постоји дуга временска инстанца, што у овом случају није у питању, имајући у виду да је вештачење извршено 05.10.2022. године, а да је одлука у овој правној ствари донета 15.05.2024. године, односно годину и 7 месеци од извршеног вештачења, због чега овај суд сматра да су цене уобичајених трошкова сахране и на дан доношења судске одлуке биле исте, као и дана 05.10.2022. године, јер тужилац на другачију околност није предложио додатно изјашњење вештака који би евентуално дао други налаз у погледу просечних цена коштања. Због наведеног, тужиоцу је камата и на име накнаде нематеријалне и материјалне штете призната од дана пресуђења, па до коначне исплате, док је одбијен захтев да камата на нематеријалну штету буде призната за период од 31.01.2022. године, па до 15.05.2024. године, а за материјалну штету почев од 05.10.2022. године, па до 15.05.2024. године.

Из изнетих разлога, у смислу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић